

מִצְחָא מִתְתַקְנָא עֲלֵיהּוּ, דְאִיהוּ בִינָה, בְּכַמָּה שְׂרֻטוּטִין, דְאִינוּן אֹרְחִין דִּימָא דְאֹרִייתָא. עֲלֵיהּוּ אִיתְמַר (תהלים כה י) כָּל אַרְחוֹת ה' חֶסֶד וְאֱמֶת. מֵאֵי נִיהוּ דְעֵבִיד אֹרְחִין אֲלִין, דְאִינוּן שְׂרֻטוּטִין דְמִצְחָא. דָּא מוּחָא, דְאִיהוּ חֲכָמָה. (דף לט ע"ב) וְאֲלִין שְׂרֻטוּטִין, אִינוּן תְּלָתִין וְתָרִין שְׂבִילִין דִּימָא דְאֹרִייתָא.

וְחִיָּה דְרָכִיב עֲלֵיהּ תְּפֹאֲרַת, דָּא נֶשֶׁר. הָדָא הוּא דְכְתִיב (משלי ל יט) דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׂמִים. וְדָא אֹרִיאל. וּמוּחָא וּמִצְחָא, וְתָרִין אֲנָפִין אֲלִין, דְכֻלְּהוּ עַל חוּטְמָא. אֲלִין אִינוּן אַרְבַּע בְּתֵי דְתַפְלִין, דְאִינוּן עַל רִישָׁא דְתְּפֹאֲרַת. וְחוּטְמָא דְאִיהוּ יַעֲקֹב, אִיתְמַר בֵּיהּ (בראשית ב ז) וַיִּפַּח בְּאַפְיוֹ נִשְׁמַת חַיִּים. וְדָא בִינָה, בֶּן י"ה. מִשָּׁה רַבְּנוּ אִיהוּ לִיהּ כְּנִשְׁמַתָּא דְחַיִּי.

תְּלָתִין וְתָרִין שְׂרֻטוּטִין דְמִצְחָא אֲלִין, אַחְזִיזִין רְזָא דְתְּלָתִין וְתָרִין אֲנָפִין, וְגַדְפִין דְאַרְבַּע חִיּוֹן דְאִינוּן אַרְבַּע אֲנָפִין, וְאַרְבַּע גַּדְפִין לְכָל חִיָּה מֵאֲלִין.

דִּיקְנָא דְאֲנָפִין, אִינוּן נִימִין דְלִית לֹון סוּף. וְאַחְזִיזִין עַל סְבָא דְסָבִין דְאִיהוּ עֵילַת הָעֵילוֹת, דְלִית סוּף לְעֵלְמִין דְתַלְיִין מַנְיָה. שׁוֹנְאֵי בְּצַע, דָּא פּוּמָא, וְאִיהִי מְלָכוֹת. תְּרִין שְׁפוּון דִּילָהּ, מִתְתַקְנָן עֲלֵהּ, וְאִינוּן נֶצַח וְהוּד. יְסוּד, דָּא אִיהוּ לְשׁוֹן לְמוּדִים.

וְכֻלְּהוּ אֲזִלִין בְּקוּ הַמְדָּה, דְאִיהוּ קוּ הַיּוֹשֵׁר, בֵּין עֵינִין, בֵּין אֲנָפִין, בֵּין אוּדְנִין, וְחוּטְמָא, וּמִצְחָא, וְשְׁפוּון. וְאֲלִין דְלָאוּ אִינוּן בְּקוּ הַמְדָּה, דְנִפְקִין מִקּוּ הַיּוֹשֵׁר, וְדָאֵי לָאוּ אִינוּן דִּיוֹקְנִין דְלַעֲיִלָּא, וְלֹא שְׂרִיָּא שֵׁם יְהו"ה עֲלֵיהּוּ.

וּבְגִין דָּא אָמַר לְמִשָּׁה, וְאַתָּה תְּחַזֶּה וְגו'. פּוּמָא וְדָאֵי סִיּוּמָא דְאָדָם, וְדָא מְלָכוֹת. וְחִיָּה דְרָכִיב בֵּיהּ, הוּא רְפָאֵל. אִיהוּ אָפֵר, אִיהוּ עֶפֶר דְבֵי מְקַדְשָׁא, דְאִתְנַטִּיל מַנְיָה אָדָם. וּבְהַפּוּכָא אֶפְ"ר אִיהוּ פְּא"ר, וְדָא אִיהוּ (יחזקאל כד יז) פְּאֲרָךְ חֲבוּשׁ עֲלֵיךְ.

חֲרִי לָךְ אַרְבַּע תִּיקוּנִין, דְאִינוּן, רֵאזָה, שְׂמִיעָה, רִיחַ, דְבוּר. וְהֵאֵי דְבוּר, מִתְמָן נְטִלִין לִיהּ נְבִיאִים, דְאִינוּן תְּרִין שְׁפוּון. וְדָא אִיהוּ (הושע יב יא) וְדַבַּרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים.

וְעַל אֲלִין אַרְבַּע תִּיקוּנִין, שְׂרִיָּא יְהו"ה. וְסָלִיק לְעֶשְׂרָה, דְאִיהוּ יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, דְאִינוּן עֶשֶׂר סְפִירִין, דְנִהְרִין בְּמוּחָא וּבְמִצְחָא וּבְעֵינִין וְאוּדְנִין וְאֲנָפִין וְחוּטְמָא וּפּוּמָא. מִצְחָא וּמוּחָא תְּרִין. עֵינִין תְּרִין. אוּדְנִין תְּרִין. וְאֲנָפוּי תְּרִין. וְחוּטְמָא וּפּוּמָא תְּרִין. הָא עֶשֶׂר.

אַרְבַּע תִּיקוּוּנֵי דְלִתְמָא, אַדְנ"י, וְאַיִנוּן עֲשִׂיָה בִּידִין, נַעֲנוּעַ בְּגוּפָא, שִׁימוּשׁ
בְּבְרִית מַיְלָה, הִלִּיכָה בְּרַגְלִים, וְהִכָּא שִׁיעוּר קוּמָה. וְצָרִיךְ לְאַחֲזָרָא
עַל פְּלָהוּ.

וְאַתָּה תַחֲזֶה מִכָּל הָעַם, אַנְתָּ אֵית לָךְ לְאַסְתַּפְּלָא, וְלֹא אַחֲרָא. דְּאַנְתָּ אִיהוּ
נְהוּרָא דְאִוְרֵייתָא, לְקַיִמָא בְּךָ (מלאכי ג כב) זְכָרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי.
וְאַתָּה תַחֲזֶה, וְדַאי בְּרַאֲיָה דִילָךְ בְּעֵינֵינוּ, בְּגִין (תהלים קמה טו) דְּעֵינֵי כָל אֱלִיף
יִשְׁבְּרוּ, וְאַנְתָּ יְהִיב לֹון אֶת אַכְלָם בְּעַתּוֹ, דְּאִיְהִי מִיכְלָא דְאִוְרֵייתָא, בְּגִין
דְּשָׂמָא דִילֵי נְהִיר בְּעֵינֵךְ, וּבְכָל תִּיקוּוּנֵי דִילָךְ.

פְּתַח וְאָמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, בְּרַשׁוּ דִילָךְ אָנָּא אִיעוּל לְגַלְגָּא רְזִין טְמִירִין
דִילָךְ. (תהלים קיט יח) גַּל עֵינֵי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ, לְשִׁבְחָא דְכָלָה
דִילָךְ, בְּאַלִּין תִּיקוּוּנֵי, וְלִכְל אִינּוּן דְתַלְזִין מִינָה. וְאַיִנוּן רְשִׁימִין מִינָה,
דְּאִיְהִי תַרְעָא דִילָךְ לְאַעֲלָא בְּךָ, לְמַחֲזֵי אַפְךָ, דְּאִיְהוּ תַפְאַרְת. שׁוּפְרָא
דִילָךְ, עֲלָה אִיתְמַר (שה"ש ד ז) כִּלְךָ יָפָה רַעֲיָתִי, (שם ד א) הִנֵּךְ יָפָה עֵינֵיךָ יוֹנִים.
כִּיּוֹנִים וְדַאי, דְּאַיִנוּן מְרַקְמִין בְּגוּפֵיהוּ בְּגַדְפֵיהוּ, וּבְרַקִּימוּ דִילְהוֹן
אַשְׁתַּמוּדְעִין בְּשָׂאָר עוֹפִין.

וְעוֹד כִּיּוֹנִים, דְּלִית בְּכָל עוֹפִין מְהִימְנָא לְגַבֵּי בְעֲלָה כִיּוֹנָה. עֵינֵינוּ גְבַהֲנוּן,
מִסְתַּפְּלִין בְּאוּרַח מִישׁוֹר לְגַבֵּי בְעֲלָה. גְּדַפּוּי דִיּוֹנִים, אֲלִין כְּנַפֵּי עֵינָא,
דִּי בְהוֹן פְּרַחַת יוֹנָה לְגַבֵּי בְעֲלָה. יוֹנִים אַתְקַרִּיאוּ.

מִסְטָרָא דְחֶסֶד חוּרִין. וְסוּמְקִין מִסְטָרָא דְגְבוּרָה. וִירוּקִין מִסְטָרָא
דְתַפְאַרְת. וְאוּכְמִין מִסְטָרָא דְמַלְכוּת. דְּאִיתְמַר בֵּה (שה"ש א ה)
שְׁחוּרָה אָנִי וְנָאוּה.

חֲנוּרוּ דִילְהוֹן, כְּמִשְׁפִּיּוֹת פְּסָף. וְאִיְהוּ פְּחִוּרוּ דְשׁוֹשְׁנָה. סוּמְקֵי דִילְהוֹן,
כְּתַפּוּחֵי זָהָב, וְאִיְהוּ כְּסוּמְקֵי דְשׁוֹשְׁנָה. יְרוּקָא דִילְהוֹן, כְּלִיל תְּרֵי
גְוּוּנֵי. אוּכְמֵי דִילְהוֹן שְׁפִירוּ דְאִוְרֵייתָא, דְּאִיְהִי אוּכְמָא שְׁפִירְתָּא, כְּמָה
דְּאִיתְמַר שְׁחוּרָה אָנִי וְנָאוּה.

בְּגוּזוֹן חִינּוּר, אִיְהוּ יָפָה כְּלָבְנָה. בְּגוּזוֹן סוּמְקָא, בְּרָה פַחְמָה. אִיּוּמָה כְּנַדְגָלוֹת,
כְּתָרִין גְוּוּנֵי אַחֲרָנוּי. רַבּוֹן עֲלָמָא, בְּאַלִּין אַרְבַּע גְוּוּנֵי, אֵהָא מִסְתַּפְּל
לְשִׁמְךָ יְהו"ה, דְתַפְרוּק לָהּ.

רְאָה ה' כִּי הִגְדִּיל אוֹיֵב (איכה א ט) דְּאִיְהוּ סַמָּא"ל, דְּעֵינֵינוּ דִילִיָּה עֲקִימִין,
וּגְוּוּנֵי חֲשִׁיכִין, וְלֹא מִסְתַּפְּלִין בְּאוּרַח מִישׁוֹר, לְמַעַבְד טַב בְּגִלוּתָא
עִם צְדִיקָא, אֲלֹא עִם רְשִׁיעָא, דְּאַיִנוּן עֲקִימִין בְּאוּרַחֵיהוּ בְּכָלָא. כְּנוּי
דְנַחֲשׁ הַקְדָּמוֹנִי, דְקָטִיל לְאַדָּם וְלִכְל בְּרִיין דְאַתְזִין מִנֵּיהּ.

גוֹן חוֹר דְּעֵינִין דִּילִיה, אִיהוּ נַחֲשׁ. גוֹן סוּמָק, שְׂרָף. גוֹן תְּלִיתָא, יְרוֹק. פְּלִיל מְתְרוּוֹיְהוּ, עֶקְרָב. גוֹן רְבִיעָא אודם, צְמָאוֹן אֲשֶׁר אֵין מַיִם. בְּלָהוּ גוֹנוֹן דְּעֵינָא דְרִשְׁעֵינָא, קְטָלִין. עֲלִיְהוּ אִיתְמַר (משלי כג ו) אַל תִּלְחַם אֶת לְחָם רַע עֵין וְאֵל תִּתְּאוּ לְמִטְעַמְתִּיו. וּבְגִין דָּא, אָסוּר לְעֲמָא קְדִישָׁא לְאַסְתַּפֵּל בְּרִשְׁעֵינָא. וְאוֹרִייתָא דִּילְהוֹן, צְרִיף לְאַתְפְּסָא מִיְנֵיְהוּ. הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים קמד כ) לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בְּלִי יָדְעוּם. בְּמָה דִּינָה צְרִיכַת נְטִירוּ מַגֵּץ, כְּגוֹנוֹנָא דָּא צְרִיכִין נְטִירוּ, עֵינִיף יוֹנִים דְּצַדִּיקִים, מְעֵינִין דְרִשְׁעֵינָא, דְּאֵינוֹן עֶרְב רַב, בְּנוֹי דְלִילִי"ת רִשְׁעֵתָא, דְּאֵינוֹן קָשִׁין לְמַעַבְד טִיבוּ עִם עֲנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְאֵינוֹן עֶקִימִין בְּכָל אוֹרְחֵיְהוּ, בְּנוֹי דְנַחֲשׁ הַקְדְמוֹנִי, דְּאֵלִין אֵינוֹן זוֹהֲמָא דְהַטִּיל חוֹיָא בְּחִוָּה.

חֲרֵי אַרְבַּע גוֹנוֹן בִּישִׁין לְקַטְלָא. וְאַרְבַּע גוֹנוֹן אַחֲרָנִין טְבִין לְאַחֲרֵינָא. תְּרִין פְּרוּבֵי עֵינָא, אֵינוֹן נֶצַח וְהוֹד. אֵלִין אֵינוֹן פְּנִי יוֹנָה. עֵין דָּא צַדִּיק, אִיהוּ יוֹנָה מִמֶּשׁ. דְּכַר וְנוֹקְבָא, אֵינוֹן צַדִּיק וְצַדִּיק. מִסְטָרָא דְצַדִּיק אַתְקֵרִיאַת יוֹנָה, מִסְטָרָא דְתַפְאָרַת אַתְקֵרִיאַת עֵין.

נֶשֶׁר, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (משלי ל יט) דְרֹךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. דָּלָא דְחִיל מְעוּפָא דְעֲלָמָא, בְּגִין דְנֶשֶׁרָא אִיהִי מְטְרוּנִיתָא עֵילָאָה, וְשׁוֹלְטָנוּתָהּ בְּיוֹמִין טְבִין וְשִׁבְתוֹת. אַבְל יוֹנָה שׁוֹלְטָנוּתָהּ בְּשִׁית יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית, וְאִיהִי בְּגֵלוּתָא לִית לָהּ מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ. בְּגִין דְּבְנוֹי דְלִילִי"ת, זוֹהֲמָא דְחוּיָא, עֲלִיְהוּ אִיתְמַר (בראשית ז יט) וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד עַל הָאָרֶץ, דְּאֵינוֹן יִשְׂרָאֵל דְּאִתְמַר בְּהוֹן (בראשית כח יד) וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּעֵפֶר הָאָרֶץ. אֵינוֹן מְתַגְבְּרִין עֲלֵיְהוּ בְּגֵלוּתָא, בְּנִשְׁיִן שְׁפִירִין, בְּבְנִין שְׁפִירִין, בְּעוֹתָרָא, בְּלְבוּשִׁין שְׁפִירִין.

וְיִשְׂרָאֵל עֲנִיִּים בְּכֹלָא, אוֹכְמָא בְּכֹלָא. בְּנוֹי דְהוּא דְאִיתְמַר בֵּיה, (שה"ש א ו) אַל תִּרְאוּנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֹרֶת, בְּגֵלוּתָא. וְאֵינוֹן (דף מ ע"א) בְּנוֹי דְהוּא דְאִתְמַר בֵּיה, (ישעיה נ ג) אֲלֹפִישׁ שָׁמַיִם קְדְרוֹת וְשִׁק אֲשִׁים פְּסוּתָם. אֵינוֹן מְתַלְבְּשִׁין בְּאֵינוֹן לְבוּשִׁין, בְּגִין אֵלִין רִשְׁעֵינָא דְמְתַגְבְּרִין עֲלֵיְהוּ בְּגֵלוּתָא, דְּלֹא מְסַתְּפִלִין (יסתכלון) לוֹן אֵלָא בְּעֵינָא בִישָׁא. (משלי כב ג) וְעָרוֹם רָאָה רַעְיָה וְנִסְתָּר, כְּגוֹן נַח, וְהָכִי צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְאַתְפְּסָא מִיְנֵיְהוּ בְּגֵלוּתָא, בְּלְבוּשֵׁיהוֹן, בְּנִשְׁיָהוֹן, בְּבְנֵיהוֹן, בְּעוֹתָרָא דְלְהוֹן. וְלֹא לְמַגְנָא אֲמָרוּ מְאֵרִי מְתַנִּיתִין, דְּלִית בְּרַכָּה שׁוֹרָה אֵלָא בְּדַבְרַת הַסְּמוּי מִן הָעֵין.

וְנַחֲשׁ וְעֶקְרָב, אֵלִין מוֹמִין דְּעֵינָא. עֵינִין עֶקִימִין דְּבַר נֶשׁ, דְּלֹא מְסַתְּפִלִין בְּאוֹרַח מִישׁוֹר, חוּיָא, דְּאִיהוּ נַחֲשׁ עֶקְלָתוֹן תַּמּוֹן. בְּהֵאֵי לֹא תַפִּיס פְּלִל, מְאֵינוֹן דְּקוּ הַמְּדָה בְּהוּ. עֲלִיְהוּ אִתְמַר, (במדבר טו לט) וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרֵי